

VARUHNJA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV

LETNO POROČILO

maj 2009 - maj 2010

KAZALO

UVOD	3
OKVIRNI PREGLED ODZIVOV	4
NAJBOLJ ŠTEVILNI IN AKTUALNI ODZIVI	8
(Politična) pristranskost	9
Predvajanje parlamentarnega programa	13
Terminska netočnost predvajanja oddaj, dolgi oglasni bloki in nasilni prizori v napovednikih	14
Številne ponovitve oddaj	15
Kakovost programa	15
Neustrezna raba slovenskega jezika	16
Preglasna glasbena podlaga v oddajah, napovednikih in oglasih	16
Uvajanje digitalnega sistema, motnje TV signala in kodirane oddaje	17
PRILOGA	18
TV SLOVENIJA	18
Informativni program	22
Eksperimentalni program	28
Parlamentarni program	29
Izobraževalni program	30
Razvedrilni program	30
Kulturno umetniški program	33
Športni program	33
Otroški in mladinski program	34
RADIO SLOVENIJA	35
MMC	36

UVOD

Drugo leto opravljanja funkcije varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev je minilo in skozi novo poročilo je že razvidno, v kolikšni meri se je ustvarjalcem in drugim tvorcem delovanja na nacionalnem mediju s svojim odzivanjem in dejanji uspelo približati bolj ali manj zvestim gledalcem, gledalkam, poslušalcem in poslušalkam. Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev predstavlja komunikacijski most med predstavniki RTV Slovenije in občinstvom. **Bistven namen povezovanja je v sodelovanju, izmenjavi mnenj in posledično v recipročnem učenju, iskanju poti, kako bi ustvarjali čim bolj kakovosten medij, ki bi zadovoljeval pričakovanja tistih, zaradi katerih obstaja.** Pomembno je, da novinarji, ustvarjalci in drugi delujoči pri vzpostavljanju televizijskega in radijskega programa ter spletnega portala odzive javnosti dojemamo predvsem kot dobronamerne želje, da bi ustvarjali kakovosten program in bili pri svojem poslanstvu uspešni. Le tako lahko pričakujemo spoštovanje in zaupanje občinstva, ki nam bo ostajalo in postajalo zvesto v čim večjem številu.

Odzivi gledalcev in poslušalcev so vedno bolj jasno argumentirani in artikulirani. Enako seveda pričakujejo pri vzpostavljanju dialoga od predstavnikov nacionalnega medija. Rahlo oviro pri bolj tekoči izmenjavi mnenj povzroča ne dovolj izpostavljena spletna stran Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev. ***Dosegljiva mora biti na prvi strani spletnega portala RTV SLO***, kjer se varuh pojavi s svojo tedensko kolumno ali zapisom. Posamezniki, ki bi želeli izraziti svoje kritike, pohvale ali predloge, se precej težko dokopljejo do informacij, kako in kje se lahko odzovejo. Zaželeno bi bila tudi možnost formiranja raznih anket na določene aktualne oddaje in teme, ki bi še drugače odražale voljo občinstva, preko česar bi bila uredništva televizijskega in radijskega programa opremljena s pomembnimi informacijami o pričakovanih in zelenih smernicah delovanja.

Pri pogledu v vsebino in številčnost odzivov se znova postavlja vprašanje:

- Ali so določeni programi in oddaje deležni manj medijske in oglaševalne pozornosti, ker pripomb nanj ni?
- Ali te oddaje same po sebi vsebinsko vzbujajo premalo pozornosti in je občinstvo do njih pasivno?
- Ali je odzivnost nizka, ker so z določenimi oddajami gledalci in poslušalci povsem zadovoljni?
- Dobro ali pa zaskrbljujoče je, da se mladina skoraj ne odziva; morda le na forumih, kjer pa strukture ne moremo prepoznati.

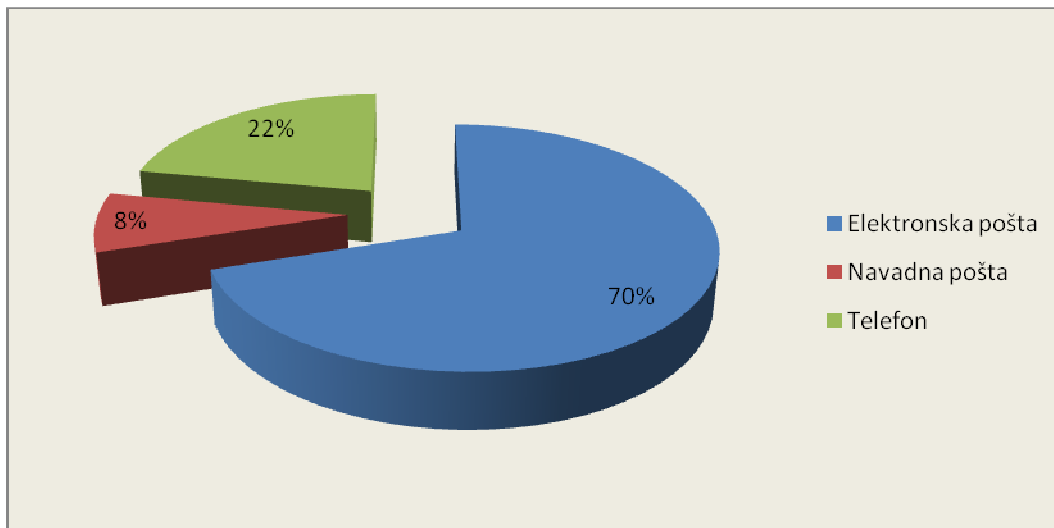
V vsakem primeru je že možno razbrati, da so zainteresirani za številna vprašanja in tematike v povezavi z nacionalnim medijem in mediji nasploh, vendar pa je treba vzbuditi več zaupanja, da obstaja interes za dialog tudi na drugi strani. Le tako si lahko obetamo, da bo nacionalni medij svoje zvesto občinstvo ohranjal in pridobival.

V poročilu so najprej izpostavljeni okvirni podatki in pojasnila, v kakšnih razmerjih in na katere teme so se izmenjevala mnenja z javnostjo v zadnjem letu od maja 2009 do maja 2010. V nadaljevanju je posebej izpostavljenih in vsebinsko natančneje obravnavanih nekaj najbolj aktualnih tematik zadnjega obdobja. Na koncu sledi še priloga, v dodatno vednost, kjer so strnjeni nekateri primeri kritik ali pohval gledalcev in poslušalcev na posamezna uredništva ter odzivi na njih. Izbrani so tisti, ki so se z enakim sporočilom največkrat pojavljali ali so sporočilno bolj pomembni tudi za nadaljnje delovanje vseh v smeri učenja na napakah.

OKVIRNI PREGLED ODZIVOV

V letu od maja 2009 do maja 2010 je občinstvo na varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev naslovilo **345 odzivov, 41 pritožb manj kot v lanskem letu**, kar je možno razumeti tudi s stališča, da so imeli prejšnje leto sploh prvič možnost neposredne komunikacije, od tega **240 po elektronski pošti, 29 po navadni in 76 preko telefona**.

Grafični prikaz odstotkovnega razmerja prejetih odzivov preko elektronske, navadne pošte in telefona:

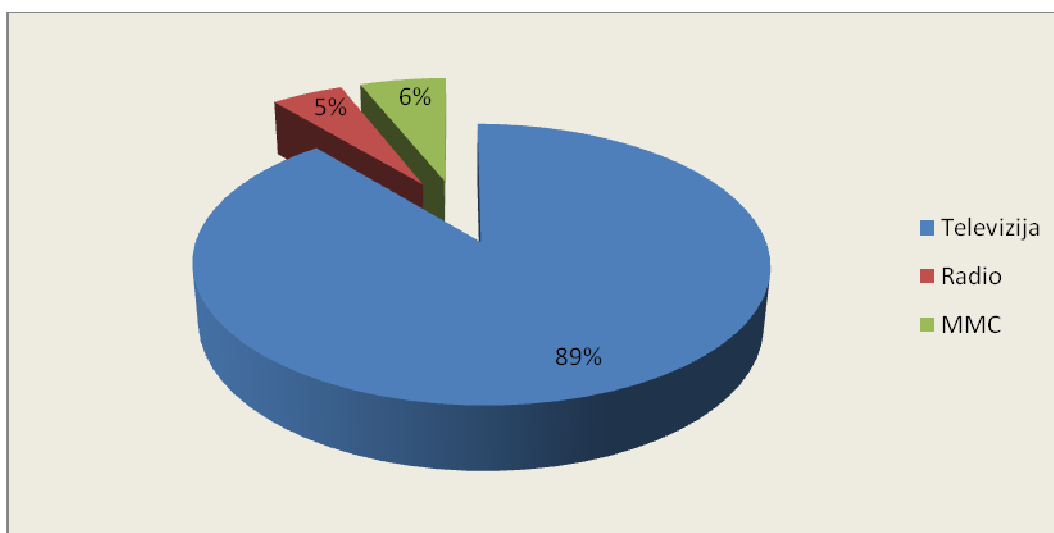
Največ, 52 odzivov, je prispelo februarja 2010. Predvajanje Olimpijskih iger je sprožilo več odzivov na športno uredništvo in komentatorje, čas pa je sovpadel tudi s tehničnimi težavami **Multimedijskega centra**, zaradi česar občinstvo ni moglo spremljati avdio/video

vsebin. V tem mesecu je še naraslo število pritožb na temo pristranskih obravnav v oddaji **Odmevi**, kar tudi sicer predstavlja enega izmed najpogostejših virov kritik.

V razmerju med televizijskim in radijskim programom, enako kot v prejšnjem letu, še vedno številčno drastično prednjačijo odzivi na TV Slovenijo. **MMC spletni portal** je bil letos bolj na udaru zaradi štirinajstdnevne blokade, pri čemer je vodstvo sprožilo preiskavo o vzrokih za neljubo dogajanje, prejetih pa je bilo tudi več pripomb zaradi nezadovoljstva z neažurnostjo spletnega arhiva oddaj.

307 odzivov je bilo naslovljenih na televizijski program, 21 na MMC in 17 na radijski program.

Grafični prikaz odstotkovnega razmerja med odzivi na televizijski, radijski program in MMC:

T E L E V I Z I J A

INFORMATIVNI PROGRAM

Odstotek odzivov, ki so naslovljeni na Informativni program, je v zadnjem letu s 13% narasel na 21% vseh prejetih. Najbolj izpostavljena kritikam je oddaja **Odmevi**, ki jo gledalci raje spremljajo kot osrednji televizijski Dnevnik. Do TV Dnevnika so že skoraj indiferentni, kar izpričuje tudi izjemno slaba gledanost.

Predvsem se pritožbe nanašajo na politično pristransko vodenje oddaje **Odmevi** s strani novinarke Rosvite Pesek in, sicer redkeje, na novinarja Tomaža Bratoža, pri katerem pa se pojavljajo tudi druge pripombe o neprofesionalnosti, dolgovernih vprašanjih in nezadovoljivi pripravljenosti na obravnavane teme. Pohvale je prejel voditelj Slavko Bobovnik. Pripomb zaradi zatikajočega branja poročil sta bila deležna tudi voditelja **Dnevnika** Elen Batista Štader

in Igor Jurič. Pri oddaji **Polemika** občinstvo pogreša bolj fleksibilno izbiro kompetentnejših gostov, namesto preveč predvidenih predstavnikov političnih opcij, za katere je mogoče že vnaprej sklepati, kakšna bodo njihova stališča.

RAZVEDRILNI PROGRAM

Število odzivov na Razvedrilni program je v zadnjem letu naraslo z 12% na 15%. Več jeze so gledalci izrazili zaradi noveletne oddaje **Spet doma**, ki je po mnenju pritožnikov predvajala preplitek in žaljiv humor. Sicer se veliko kritik nanaša na pomanjkanje kvalitetnejših razvedrilnih oddaj, z bolj zanimivimi in zabavnimi pogovori, bolj raznolikimi gosti, predvsem pa z žlahtnejšim humorjem. Pohvale prejema oddaja **Hri – bar** in še vedno se gledalci neuslišano pritožujejo zaradi poznega in nestalnega termina predvajanja oddaje. Nekaj kritik se je nanašalo tudi na oddajo **Piramida**, predvsem zaradi nekaterih žaljivih izjav ali neustreznega obnašanja gostov. Nekaj pripomb so gledalci namenili tudi izboru za evrovizijsko pesem na **EMI** in festivalu **Melodije morja in sonce**. V obeh primerih so izraženi dvomi v kakovostno izbiro glasbe in izvajalcev in meril.

ŠPORTNI PROGRAM

4% odzivov se je nanašalo na Športni program, predvsem v času Olimpijskih iger. Občinstvo je izrazilo nekaj kritik na določene komentatorje športnih dogodkov in na strokovne komentatorje v studiu, a tudi nekaj pohval.

OTROŠKI IN MLADINSKI PROGRAM

3% odzivov je prispelo v okviru Otroškega in mladinskega programa. Večinoma so pritožbe vezane na predvajanje risank in na željo po novih oddajah. Na kritiko je naletela risanka Nogalo, da je poneumljena, pohvaljena pa je bila Mala kraljična, kot zanimiva in poučna.

KUTURNO UMETNIŠKI PROGRAM

2% odzivov zavzema področje Kulturno umetniškega programa. Nezadovoljstvo vzbuja predvsem družinska **nanizanka Danes dol, jutri gor** zaradi izkrivljenega prikazovanja »južnjakov« in banalnega humorja. Problematično je tudi umeščanje kulturnih oddaj na zelo pozne večerne termine.

Nekaj kritik zaradi vulgarnega jezika in prikazovanja pijančevanja mladostnikov je bil deležen mladinski **film Distorzija**.

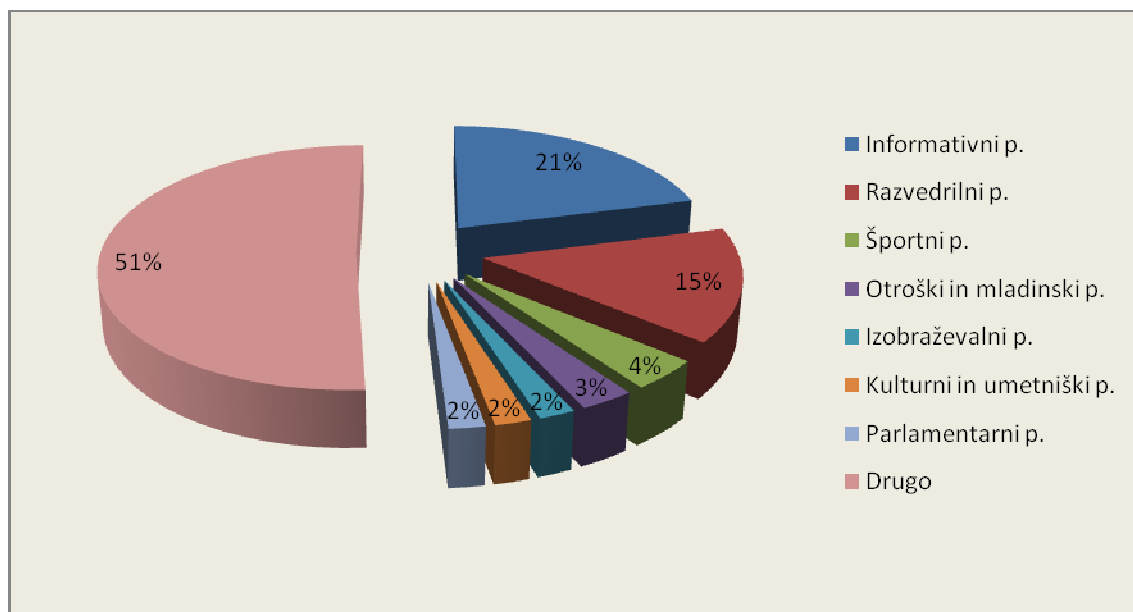
IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

2% odzivov je prejel Izobraževalni program. Občinstvo si želi več zanimivih dokumentarnih oddaj, ki bi bile na sporedu v zgodnejših večernih terminih. Lahko bi bile umeščene tudi na 3. program, menijo. Na zelo dober odziv je naletela oddaja **Ko duša boli**. Podobnih si gledalci želijo tudi v prihodnosti. Še vedno se pojavlja nasprotovanje ukinitvi oddaje **Resnična resničnost**, ki je bila po mnenju pritožnikov poučna, gledljiva in na visokem nivoju.

PARLAMENTARNI PROGRAM

2% odzivov se nanaša na parlamentarni program. Gledalci izražajo največ kritik zaradi predvajanja parlamentarnih sej na 2. programu, čeprav hkrati potekajo tudi na 3. programu, zaradi česar nenapovedano odpadejo določene oddaje. Več pritožb se je zvrstilo tudi zaradi ne objavljanja sporeda v drugih časopisih in revijah, poleg revije Stop.

Grafični prikaz odstotkovnega razmerja med posameznimi televizijskimi programi:

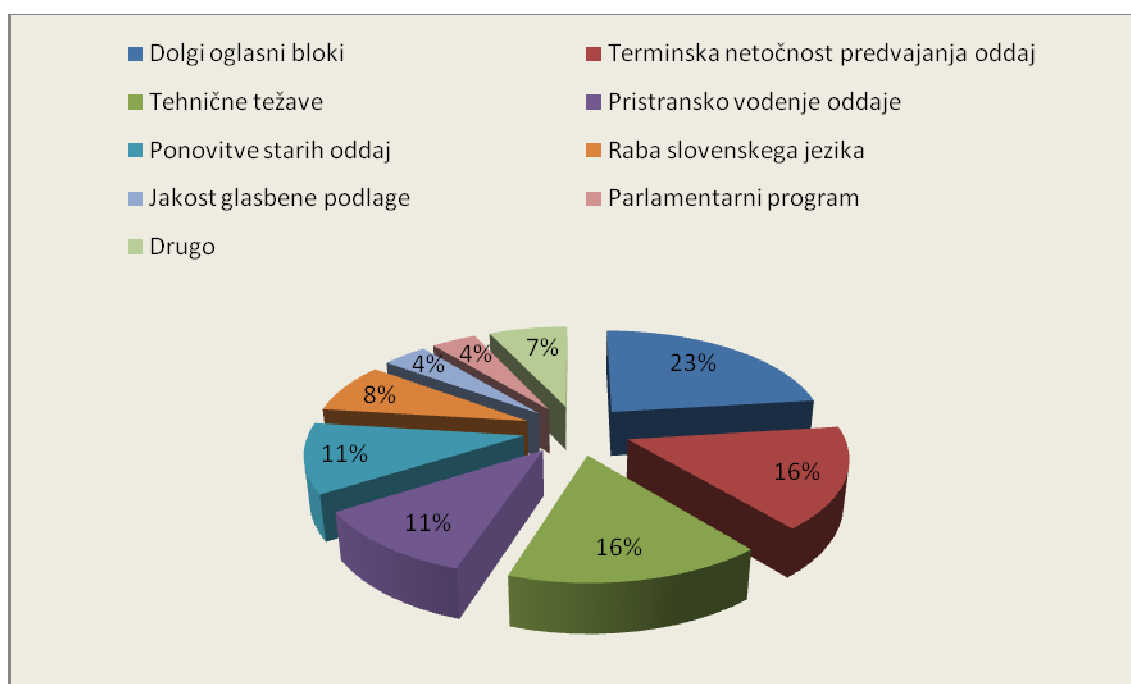
RADIO SLOVENIJA

5% odzivov se je navezovalo na radijski program. Poslušalci in poslušalke so opozorili na neumestnost predvajanja oglasa za spletni portal Siol, ki, po njihovem mnenju, predstavlja konkurenčni medij, kar pomeni očiten konflikt interesov. Največkrat se med odzivi pojavljajo **pobude za predvajanje več slovenske glasbe in predstavitev slovenskih glasbenih ustvarjalcev različnih zvrsti.** Poslušalci opozarjajo tudi na **premalo izčrpne in poglobljene napovedi o radijskih sporedih.**

NAJBOLJ ŠTEVILNI in AKTUALNI ODZIVI

Nekatere pritožbe so se pojavljale bolj pogosto in redno od drugih. V skupnem seštevku **153 aktualnejših pritožb**. Najbolj perečim odzivom je zato potrebno posvetiti še toliko več posebne pozornosti. Največ kritik se nanaša na **predolge oglasne bloke**, v nekaterih primerih tudi na nestrinjanje s samim izborom oglaševane ponudbe in z rabo tujega jezika. Veliko pritožb je prispelo zaradi **tehničnih težav** pri uvajanju digitalnega sistema, motenj TV signala, zakodiranih oddaj in pobud za nadgradnjo sistema, ki bi olajšalo spremljanje programa senzorno oviranim invalidom. Enako številčnost so zavzemale pritožbe zaradi **netočnosti začetka predvajanja oddaj**, največkrat zaradi zamud pri oddaji Odmevi. Občinstvo se je veliko odzivalo s kritikami na **pristransko vodenje oddaje Odmevi**. Gledalci so nezadovoljni tudi s **pretiranim ponavljanjem starih oddaj**, zaradi **neustrezne rabe slovenskega jezika**, s **premočno jakostjo glasbene podlage** v nekaterih oddajah in pri napovednikih ter s **hkratnim predvajanjem prenosov parlamentarnih sej na 3. in 2. programu**, kar posega v programsko shemo 2. programa in z nezadovoljivim obveščanjem o sporedu parlamentarnega programa v časopisih in revijah. Javnost si želi tudi **več kakovostnega programa**, predvsem novih in kakovostnejših razvedrilnih oddaj in predvajanja sodobne popularne glasbe različnih zvrsti. Nekaj gledalcev moti še **prikazovanje nasilnih prizorov v napovednikih** in želijo **več pozitivnih prispevkov** znotraj Informativnega programa, predvsem o hvalevrednem delovanju in dosežkih posameznikov v Sloveniji.

Grafični prikaz razmerij med posameznimi najbolj aktualnimi vsebinami pritožb:

(POLITIČNA) PRISTRANSKOST

Največ, **21% odzivov** gledalcev se nanaša na informativni program, od tega se iz meseca v mesec najbolj ponavlja mnenje, da so informativne oddaje, predvsem **Odmevi**, konceptuirane in vodene politično pristransko. **Pritožbe se vežejo na pristransko odmerjanje časa za izražanje stališč gostov v studiu, nudenja priložnosti sogovornikom, da izrazijo svoja mnenja brez neumestnih pripomb ali prekinitev s strani voditelja, in na samo izbiro gostov. Večina kritik je namenjena novinarki Rosviti Pesek in novinarju Tomažu Bratožu, ki je po mnenju pritožnikov tudi slabo pripravljen na obravnavane teme in komunikacijsko premalo spreten, medtem ko novinar Slavko Bobovnik prejema pohvale za profesionalno delo s prepričljivo mero objektivne distance v pristopih pri komunikaciji s sogovorniki v studiu ali s terena.**

Presoja o kakršni koli vrsti pristranskosti pri novinarskem delu, pa še toliko bolj pri , žal zelo aktualni in pereči tematiki ideološke pripadnosti določeni politični opciji, je vsekakor zelo občutljivo in izmuzljivo področje obravnave. A ravno zaradi težje dokazljivosti tovrstnih očitkov, še posebej v kolikor jih novinar absolutno zavrača, so tovrstne pritožbe toliko bolj pozornosti vredne. Novinarstvo je vendarle sinonim za četrto vejo oblasti in pomembno vpliva na oblikovanje javnega mnenja. Problem je vsebinske in sporočilne narave, pri čemer mora biti novinarsko delo v imenu profesionalnosti, kakovosti in s tem povezane naravnosti k objektivni distanci še posebej podvrženo visoki stopnji sposobnosti avtorefleksije in samo nadzora. **Z zaznavanjem ideoloških tendenc pri novinarju s strani občinstva profesionallec ne bo ravnal ignorantsko in superiorno, saj s takšnim ravnanjem spodkopava lastno spoštovanje in izkazuje kvečjemu, da ne verjame dovolj v moč lastnih argumentov.** Če gledalcu v svojih stališčih ni treba biti zavezan k čim večji objektivnosti, niti mu ni treba svojega mnenja, do kakršnega ima pravico, podkrepiti s prepričljivimi in dokazljivimi argumenti, pa to ne velja za nobenega novinarja, kaj šele urednika. Takšen pogled na funkcijo, ki jo opravlja, bi namreč spodrival posebno upravičenost do opravljanja določenega poklica in v javnosti vzbuja občutek, da reference o sposobnosti in kakovosti ne štejejo nič, kar pomeni, da bi lahko novinarsko ali uredniško funkcijo opravljal vsak s svojim kakršnim koli mnenjem že, ki ga lahko infiltrira ali celo propagira preko medija kar v okviru svojega dela. **Zato bi morali biti novinarji mnogo bolj občutljivi na teže argumenta, s kakršnim zastopajo svoj način delovanja.** Najslabše, kar se lahko novinarju zgodi, pa je zagotovo obrnjena vloga, pri čemer bi gledalci mnogo bolj argumentirano zagovarjali poanto svoje pritožbe, kot bi novinarju uspelo upravičiti pristope in vsebino svojega dela, za katerega pričakuje spoštovanje in je zanj tudi plačan. Zato lahko izpade neprimerno, da urednik informativnega programa na pritožbe o pristranskem vodenju oddaje odgovori: *»Gledalec ima svoje mnenje, s katerim pa se ne strinjam, kar je moja pravica.«* Enako neprimeren odzveni tudi odgovor, *»da je v tej deželi svoboda misli in besede«*. Takšnih obvestil, ki se nanašajo na vsakega slehernika v državi, ne glede na poklic, ki ga opravlja, gledalci, zaradi katerih nacionalni medij z vsemi zaposlenimi sploh obstaja, ne

potrebujejo. Zagotovo se zavedajo, da lahko omenjene pravice in svobodo pač uživajo, dokler jim niso, zaradi morebitnega posega v pravico do mišljenja in besede drugega kakor koli, morda celo pravno odločeno, omejene. **Za profesionalnega novinarja ali urednika pojem strinjanja ali nestrinjanja, pravice do lastnega mišljenja in svobode besede ne smejo predstavljati edinstvenega temelja za upravičenost do opravljanja tega silno občutljivega in zahtevnega poslanstva.** V kolikor se s takšnim pogledom javnosti predstavlja, predvsem potrjuje njegov morebitni dvom v ustrezno stopnjo profesionalnosti, saj si s takšnimi odgovori kar sam spodkopava zaupanje. **Novinarjevo osnovno poslanstvo** ni borba za pravico in svobodo za svoje lastno mnenje, strinjanje ali nestrinjanje s čimer koli že, ampak **izkazovanje nadpovprečne sposobnosti vzpostavljanja visoke stopnje objektivne distance pri sporočanju in obravnavi družbenih problemov ter izkazovanje nadpovprečne informiranosti in sposobnosti nepristranske refleksije.** Le tako vzbuja v javnosti zaupanje in spoštovanje. V kolikor se medij osredotoči na prezentiranje in zastopanje kakršne koli ideologije, pa se mora kot takšen vnaprej tudi predstavljati občinstvu. Seveda je nacionalni medij v tem smislu avtomatično zahtevnejši v pričakovanjih do nivoja in novinarske širine. Nikakor ne dopušča v prioriteti zgolj zastopanje lastnih strinjanj, nestrinjanj ali izkoriščanja pravic do mišljenja in izražanja novinarjev na osebni ravni. **Javnosti ne zanima, s čim se novinar ali urednik osebno strinja ali ne v tej svobodni deželi in kakšne pravice neki ima kot vsak drug državljan, ampak presoja o profesionalnem nivoju, vsebinski in sporočilni kakovosti četrte veje oblasti ter stopnji sposobnosti vzpostavljanja objektivne distance do družbenih problematik.**

Ga. Rosvita Pesek je v odzivu, naslovljenem na varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev, opozorila na neprimernost kritike, ki izpostavlja časovno odmerjanje za besedo gostom v studiu, namesto vsebinske poante, češ, da novinar pri svojem delu ne špega na štoparico, ampak je njegova naloga, da skuša izpostaviti čim večjo vsebinsko kakovost in relevantne informacije znotraj komunikacije s sogovorniki. Posebej jo je zbudel, sicer sarkastičen, predlog ene izmed pritožnic, da bi bilo treba voditeljici podariti štoparico, s katero bi morda lažje uravnoteženo odmerjala časovni prostor za izražanje svojih mnenj vsem sogovornikom. Tudi občinstvo ne štopa pred televizijskimi ekrani, koliko časa natančno je kdo govoril, lahko pa natančno merjenje časa govora posameznih gostov zgolj delno potrdi ali ovrže njihove sume v neuravnoteženost vodenja pogovora. **Vsekakor pa že sama opozorila na bolj enakovredno odmerjanje časovnega prostora posameznim predstavnikom določenega mnenja izraža problem ravno zaradi dvoma v vsebinsko in sporočilno nepristranskost, saj je večina pritožb podkrepljena tudi s konkretnim primerom.** Medtem ko ga. Rosvita Pesek svoje prioritete v vsebinski delu, kar je v stremljenju vsekakor pohvalno, ni podkrepila z argumenti v pojasnilo. V določeni situaciji, ko konceptualno in vsebinsko ni bilo mogoče nikakor zanikati pristranskega pristopa do teme politične narave, v primeru, ko je voditeljica na koncu oddaje brez možnosti replik gostov v studiu predvajala vsebino daljšega pisma Janeza Janše, je tudi urednik informativnega programa priznal neustreznost delovanja, vendar odziv spet ni bil ravno posrečeno artikuliran, saj je g. Rajko Gerič zapisal, da je bila v tem smislu zadeva nerodno izpeljana, a oddaja v živo je pač oddaja v živo in popravni

izpitov ni. **Formulacija urednika o zgolj nerodni izpeljavi odzveni precej nerodno. Ali urednik obžaluje, ker je bil morebitni pristranski namen izpeljan zgolj prenerodno ali obžaluje, ker se je verjetni pristranski namen sploh zgodil?! Da oddaja poteka pač v živo, še ne pomeni, da ni bilo možno že pred oddajo umestiti sporočila Janeza Janše med pogovor, ko bi se razprava še lahko nadaljevala, in ne konec, ko časa za replike ni bilo več. Popravni izpit je vsak nov dan v življenju novinarja pri njegovem delu. Ostaja pa še vedno odprto vprašanje o namenih in stremljenjih. Si uredništvo želi popravnih izpitov, da bi bili pri domnevnih pristranskih tendencah manj opazno nerodni ali da bi popravni izpiti služili dvigu vsebinske kakovosti, uravnoveženosti ter nepristranski in ustrezno profesionalni objektivni distanci pri obravnavi političnih in drugih tem?**

V povezavi z drugimi odgovori urednika, v katerih se je skliceval zgolj na osebno pravico do lastnega nestrinjanja in na obstoj svobode besede, sporočilo javnosti ne izpade ravno dovolj konstruktivno. S takšnim pristopom zastopanja novinarske in uredniške funkcije si novinar zlahka v očeh javnosti odreka spoštovanje. **Ne gre za vojskovanje** proti gledalcem, saj novinar deluje v njihovem imenu in za njih in mora temu ustrezno uravnoveženo zastopati in temu primerno težiti k najvišjemu nivoju pričakovanj po objektivnem in uravnoveženem posredovanju informacij in komentarjev.

Glede na to, da se pritožbe pojavljajo eksplicitno predvsem zaradi očitkov naklonjenosti desni opciji oziroma političnim preferencam Janeza Janše, je toliko bolj zanimiva tudi kritika, v kateri je kot primer neuravnoveženosti v pristopu omenjeno povabilo zgolj dveh gostov, g. Vlada Miheljaka in g. Janeza Markeša na določeno temo, ki naj bi bila predstavnika stališč leve opcije, natančneje stranke Zares. **Če gledalci izgubljajo zaupanje v zadovoljivo stopnjo vsebinske kakovosti in posledične nepristranskosti ter uravnoveženosti pri zastavljanju konceptov oddaje, se brez dvoma pojavljajo kritike v vse smeri, naj bo zaradi sumov v koketiranje z desno ali levo opcijo.** In nikakor ne izpadejo zadovoljivi poskusi ustvarjanja vtisa uravnoveženosti zgolj na formalnem nivoju, pri čemer se kdaj konceptualno nudi več priložnosti za lansiranje sporočil ene politične ideologije, vmes pa kdaj še druge, da bi obstajal formalen izgovor v rokavu, kako nihče ni diskriminiran. Takšno ravnanje, če bi se izvajalo načrtno ali nenačrtno, ne bo zadovoljilo gledalcev, ampak se bodo počutili zavajane še bolj, morda bodo pričeli prešteti še zastopanost posameznih gostov v studiu, ker resnično bo vedno odzvenela predvsem vsebina, kot je navajala za ključen element novinarskega dela ga. Rosvita Pesek. V primeru slednje pritožbe je urednik odgovoril: *»Vabljenje gostov je v izključni pristojnosti urednikov, ne vabimo ne levih ne desnih komentatorjev, poznam le slabe in dobre novinarje in isto velja tudi za analitike«.*

Pogosto je težko najti goste, ker se nekateri velikokrat odrečejo povabilu in tako se v studiu znajdejo le tisti, ki se povabilu odzovejo. Je pa zato treba iskati širše in povabiti ljudi, ki so strokovnjaki za določeno področje ali življenjsko involvirani v problematiko.

Odgovor g. Rajka Geriča je zagotovo možno v okvirni poanti le globoko pozdravljati. V času, ko neprestano po medijih vrši od obračunavanja med zastopani opcijsko levih in desnih

političnih stališč, pa je več kot dobrodošlo, da bi se končno začeli osredotočati na vsebinsko bistvo, neodvisno od političnih barv. Vendar je glede na predhodne odzive urednika informativnega programa zelo težko razbrati, kako si pojem slabega ali dobrega novinarja ali analitika razlaga. **Če novinar izpostavi kot relevanten argument v odgovoru na pritožbe le osnovno osebno pravico do lastnega strinjanja ali nestrinjanja z nečim in do svobode besede pri opravljanju - družbi tako odgovornega poklica - , je precej lahko podvomiti v njegovo ustrezno zmožnost presoje o kakovostnem novinarskem delu.** Dvom se le še stopnjuje, v kolikor novinar izpostavi očiten akt pristranskosti kot nerodnost! Tudi v zadnjem navajanem odgovoru je povsem odveč poudarek, da je vabljenje gostov v izključni pristojnosti urednikov. V takem odgovoru gre zaznati le poudarjeno, nekakšno absolutistično superiorno držo neizpodbitne pristojnosti, kar spet nima nikakršne zveze z vprašanji o presoji kakovostnega opravljanja funkcije. **Novinar ali urednik nima zgolj pravic in pristojnosti, ni zgolj nekakšen absolutističen funkcionar, ki mu poklicna pozicija omogoča, da uveljavlja svoja strinjanja ali nestrinjanja in uporablja pravico do svobodne besede, ampak nosi predvsem zelo veliko odgovornost do družbe. Tako razumemo opravljanje odgovorne funkcije v demokratični družbi! Ne kot osebni privilegij nad ali celo proti (delom) javnosti, ampak kot poslanstvo z visoko stopnjo odgovornosti do svojega dela v imenu demokratične družbe, ki ji služi v skupno dobro.**

V primeru kritike zaradi domnevne spolne neuravnoteženosti zastopanja predstavnikov raznih strok ali politike je g. Rajko Gerič odgovoril: *»V informativnem programu svojih gostov nikoli ne izbiramo po spolu in enakomerni zastopanosti ampak vedno zgolj in samo po znanju, funkciji, izkušnjah, s katerimi razpolagajo naši gostje. Dajati prednost pri obravnavi posameznih tem na podlagi spola razpravljalcev bi bilo skrajno neresno in neprofesionalno.«* V tem primeru bi bilo na mestu zavedanje, da lahko takšen odgovor marsikatero gledalko ali gledalca užali! Dejstvo je, da so ženske pogosto vabljene v različne televizijske oddaje in da, v to sem prepričana, ne gre za namensko izpuščanje ženskih predstavnic iz vročih razprav, ampak bolj za inercijo izbiranja gostov. Vendar je tako pojasnilo, da informativni program (torej urednik) izbira goste samo po znanju, funkciji in izkušnjah, lahko precej žaljivo, saj urednik s tem odgovorom osebi, ki meni, da se premalo pomembnih ženskih predstavnic vabi v polemične oddaje, hkrati izrazi mnenje, da ženske na enakih funkcijah nimajo dovolj znanja in izkušenj! Takšna reakcija, hote ali nehote, prispeva k utrditvi suma o neuravnoteženi zastopanosti gostov po spolu. Urednik namreč ne zanika, da zastopanost po spolu ni enakomerna, ampak posredno pojasnjuje, da ženske v njegovih očeh nimajo dovolj znanja in izkušenj na določenih področjih, da bi jih vabil v goste. Vsebinsko prepričljiv argument, ki bi takšen pogled morda podprl, pa ni bil izražen.

Pojmi pristranskosti so občutljivo področje tudi sicer pri ustvarjanju prispevkov na druge, na politiko neposredno nevezane vsebine. Obravnave tematik bi morale biti predstavljane s čim več relevantnih aspektov. **Enoznačne predstavitve pogledov na določene teme ali izjave gostov v prispevkih bi morale biti opremljene z ustrezno uravnoveženim komentarjem ali vprašanjem.** V kolikor se avtor v določenih primerih odloči predstavljati zgolj en aspekt

določene teme, se mora jasno izpostavljenega okvira držati. S ščepcem sporočila »postrani« hitro prispeva k občutku, da se za navidezno formo specifične osredotočenosti zgolj formalno prikriva poskus vsiljevanja določenega prepričanja. Kritike na pojave tendencioznosti v podobnih omenjenih kontekstih so se pojavljale pri različnih primerih oddaj v sklopu različnih programov.

Argumenti, s kakršnimi novinar ali urednik zastopa in predstavlja svoje delo, so izjemnega pomena, ne glede na utemeljenost ali neutemeljenost pritožb. Ravno narava argumentov sama po sebi razkriva utemeljenost ali neutemeljenost kritike. S kakovostnimi argumenti, vprašanji, poznavanjem obravnavane teme in z radovedno odprtostjo do substance različnih pogledov, bo dober novinar z veseljem in samo po sebi umevno deloval uravnoteženo, nepristransko in s potrebno objektivno distanco. Le na takšen način se najpomembnejša informacija in poanta razkriva javnosti, kar pomeni ključen in edinstven interes vsakega novinarja, ki je osebno in profesionalno zavezan vsebinski konstruktivnosti. **Novinar, ki spoštuje občinstvo, bo odprto sprejemal tudi njihove kritike in v imenu recipročnega učenja argumentirano izmenjeval mnenja, zavedajoč se odgovornosti na svoji funkciji, ki ravno zaradi občinstva sploh obstaja. Za izkazano spoštovanje in odgovornost bo zagotovo deležen spoštovanja in zaupanja tudi sam!**

PREDVAJANJE PARLAMENTARNEGA PROGRAMA

Gledalci in gledalke so precej občutljivi na nenadne, nenapovedane spremembe v programski shemi ali na pomanjkljivosti v programskih napovedih nasploh, zato bi se morali pretiranim programskim spremembam v zadnjem trenutku čim bolj izogibati. Najbolj moteče in številčne so pritožbe zaradi predvajanja določenih parlamentarnih sej na 2. programu, čeprav hkrati potekajo tudi na 3. programu, ki je v te namene ustvarjen. Urednica parlamentarnega programa ga. Ljerka Bizilj je sicer pojasnila, da se je ideja o začasnem predvajanju določenih parlamentarnih sej na 2. programu porodila na pobudo predsednika državnega zbora, ker je pokritost oddajanja parlamentarnega programa premajhna, le približno 55%, in da se določene seje predvajajo hkrati na obeh programih le do prve premierne oddaje. **Pa vendar je treba razumeti, da za prenekatere gledalce pomeni tudi napovedana ponovitev oddaje kot premierna, v kolikor so za njih oddaje na sporedu prepozno, jih pa lažje spremljajo v dopoldanskem času.** Odstotek tovrstnega profila gledalcev je verjetno največji med upokojenim prebivalstvom, kar ni zanemarljiv delež občinstva. **Medij bi moral iz spoštovanja do svojega zvestega občinstva programski napovedi slediti.** Ga. Ljerka Bizilj je sicer opozorila, da uredništvo prejema pritožbe tudi zaradi prenizke pokritosti oddajanja, v kolikor parlamentarnih sej na 2. programu ne predvajajo. **Programska shema 2. programa se ne more v prioriteti prilagajati težavam, ki se nanašajo na 3. program. V roku enega leta naj bi bile po napovedi urednice težave z nezadovoljivo pokritostjo oddajanja parlamentarnega programa odpravljene. Do takrat pa**

bi vendarle veljalo zastopati stališče, da programske sheme drugih programov ne trpijo zaradi tehnične nedovršenosti parlamentarnega.

Občinstvo je tudi nezadovoljno, ker spored za 3. program ni objavljan v časopisnih medijih, razen v Stopu. Razlogi so spet v tehničnih zapletih, pri čemer je le revija Stop pripravljena toliko pristopiti, da pomaga pri izvedbi objave sporeda. Pomanjkljivo obveščanje se za enkrat rešuje delno, predvsem s »crawl« - vrstico, ki se vrti v spodnjem delu ekrana. Nekaj težav se pojavlja zadnje mesece tudi z dodajanjem ažurnih informacij v spored na teletekstu. O tehničnih težavah in pomanjkljivostih bi bilo treba bolj intenzivno obveščati in jih hitreje sanirati.

TERMINSKA NETOČNOST PREDVAJANJA ODDAJ, DOLGI OGLASNI BLOKI in NASILNI PRIZORI V NAPOVEDNIKI

Kar 10% odzivov gledalcev in gledalk odraža nezadovoljstvo z naraščanjem števila oglasov, predolgimi oglasnimi bloki in z določenimi vsebinami oglasnih sporočil. Gledalci se težko sprijaznijo z besedili oglasnih sporočil v tujem jeziku, kot v primeru slogana »Wir Leben Autos«. Čeprav zakon v primerih registriranega slogana določene blagovne znamke dopušča neprevedeno besedilo v tujem jeziku, **še vseeno ostaja vprašanje, ali bi morala nacionalna televizija vendarle izbirati oglasna sporočila bolj skrbno.** Enako bolj skrbno v primerih drugovrstnih vsebinskih aspektov, kot na primer oglaševanje pirotehničnih sredstev. Utemeljen je tudi negativen odziv na oglaševanja Siolovega spletnega portala na Radiu Slovenija, pri čemer je konkurenčnost in s tem konflikt interesa jasno razviden.

Problem umeščanja oglasnih blokov se prepleta s konstantnim zamujanjem predvajanja oddaj, kar zavzema 7% vseh pritožb, ki se pojavljajo iz meseca v mesec. Gledalci doživljajo terminsko nedoslednost po programski napovedi kot izraz nespoštovanja medija do svojega občinstva. **Največ pritožb se pojavlja zaradi rednih zamud pri predvajanju oddaje Odmevi, veliko pa tudi pri nekaterih drugih informativnih, razvedrilnih oddajah in filmih.** V primeru oddaje Hri - bar se poleg nezadovoljstva z netočnostjo predvajanja po napovedniku še vedno, od marca 2008, pojavljajo številni izrazi nezadovoljstva zaradi prepoznega in hkrati še nestabilnega termina predvajanja oddaje.

Kot je ugotovljeno, se preko programske časovne začrtanosti velikokrat zavlečejo pogovori z gosti v studiu, celo pri vnaprej posnetih oddajah, čemur botruje zapoznelost predvajanja oddaj, ki sledijo. Primerov, ko so terminske netočnosti oddaj posledica težje časovno predvidenega trajanja neposrednih prenosov prirediteljev ali športnih tekem v živo, je malo. **Komunikacija in koordinacija znotraj uredništev in med uredništvimi očitno ne deluje dovolj usklajeno in produktivno. Gledalce še posebej razjezi, ko se ob napovedanem ali celo zapoznelem času predvajanja oddaje, začne pred njihovimi očmi namesto oddaje odvijati dolg oglasni blok.**

Delno je prišlo do dogovora o skrajšanju oglasnih blokov ob posameznih dnevih v tednu, večji odgovornosti urednikov ob prekoračenju minutaž, a do kompleksne in sistematične rešitve problema še ne.

Posebno pozornost bi bilo treba namenjati tudi vsebinam napovednikov. **Pozivi k večji občutljivosti pri umeščanju napovednikov za filme, ki so vsebovali nasilne ali seksualne prizore v času pred in po predvajanju risank, so padli na plodna tla, vendar pa gledalce še vedno motijo napovedniki, ki prikazujejo eksplicitno naturalistično (vojno) nasilje, kar zagotovo ni ključna poanta in sporočilni vrhunec oglaševane filmske stvaritve in gledalce prej odvrne od namena, da bi si ga ogledali, četudi je vsebinsko in sporočilno še tako kvaliteten.** Na tak način preko montaže in s hitrimi rezi med prizori krvavi in brutalni akti dosežejo še posebej močan neugoden učinek na občinstvo. Ker gledalec vsebine napovednika ne pričakuje, lahko občuti takšno izrabo efektov kot izvršeno nasilje nad njim.

ŠTEVILNE PONOVIŠE ODDAJ

Gledalci in gledalke niso zadovoljni s programom, ki ponuja preveč ponovitev starih oddaj. 5% pritožb med odzivi zavzema omenjeno vsebinsko področje. Nezadovoljstvo se še poveča, v kolikor tudi sicer niso preveč navdušeni nad kakovostjo redne ponudbe. **Pripombe na kvaliteto oddaj in pomanjkanje svežih stvaritev na višjem nivoju, predvsem v okviru razvedrilnega programa, se večinoma prepletajo s pozivi k zmanjšanju predvajanj ponovitev programskih vsebin.** Občinstvo še posebej mučno doživlja slednje v poletnem počitniškem času, ko število ponovitev še drastično naraste, a jim ob tem nacionalna televizija ne vzbuja zadovoljivega občutka, da so dovolj pozorni na izbor vsebin, ki bi gledalce bolj zanimale ali razveseljevale. Veliko je predlogov za ponovno predvajanje oddaje Res je!, kvalitetnih dokumentarnih oddaj o živalih, o zgodovinskih in kulturnih osebnostih ali o aktualnih perečih družbenih tematikah, ki pestijo marsikatero družino in posameznike.

Nerazumljiva izpade tudi odločitev, da so ponovitve opremljene s primerno oznako samo 20 sekund po pričetku predvajanja. Oznako marsikdo zamudi ali ne opazi, pri čemer se porajajo sumi, da je takšen tudi namen TV Slovenije. Medij, ki želi vzbuhati zaupanje pri svojem zvestem občinstvu ter njihovo zvestobo in spoštovanje tudi obdržati, bi se moral izogibati pristopom delovanja, ki gledalce navaja k mišljenju, **da se jih poskuša zavajati** in na tak način prikrivati svojo slabšo produktivnost od zaželene.

KAKOVOST PROGRAMA

Odzivi na kakovost programa zavzemajo sicer širok spekter specifičnih pripomb znotraj programov ali posameznih oddaj. Največkrat pa se kritike navezujejo na Razvedrilni in Informativni program.

V okviru Informativnega programa gledalci pogrešajo več optimizma, prispevkov o hvalevrednih dosežkih Slovenije in o dosežkih ustvarjalnih posameznikov na raznih področjih.

Gledalce moti enoličnost, premalo zanimivih in zabavnih pogovorov z več različnimi gosti in ne le s peščico predstavnikov tako imenovane estrade, o katerih vedo gledalci že vse ali pa ne izvedo od njih nič novega in se v razvedrilnih oddajah pojavljajo prepogosto. Želijo si manj razvlečenih in vsebinsko bolj pestrih pogovorov. Pogrešajo tudi oddajo, ki bi predstavljala razne popularne glasbene zvrsti, ne samo narodnozabavno.

Pojavlja se precej izraženih občutkov podcenjevanja in kritik zaradi plitkega humorja, ki zabriše mejo med duhovitostjo in žaljivostjo. Humor, na kakršnega letijo pripombe, se pojavlja v oddaji Spet doma, narodnozabavnih oddajah, v družinski nanizanki Danes dol, jutri gor. Morda pretežno uprizarjan »tip« humorja ne predstavlja dovolj visokega nivoja duhovitosti, da bi prenesel vse ali pa vsaj marsikaj. Podporo v odzivih uživa oddaja Hri – bar in tudi nasprotovanje pojavljanju cenzure. Od nacionalne televizije gledalci pričakujejo več vsebinsko žlahtnega razvedrila, zato bi se morali izogibati ironiji »usode«, da bi ravno v vsebinskem aspektu zdrsnili pod nivo večine komercialnih medijev.

NEUSTREZNA RABA JEZIKA

Veliko gledalcev opozarja, takšnih primerov odzivov je 3% od vseh, na neustrezno rabo jezika. Pojavljajo se pripombe na slovnične napake, uporabo množine v primeru dvojine, na neustrezno rabo glagola (na primer: *odgovarja* mu teren namesto *ustreza* mu teren) in na neprimerne besedne zveze (na primer: »priklenjen na invalidski voziček«). Moti jih tudi uporaba tujih izrazov (na primer: *green room*) in neprevajani slogani v oglasih.

PREGLASNA GLASBENA PODLAGA V ODDAJAH, NAPOVEDNIKIH in OGLASIH

Skoraj vsak mesec se pojavi kakšna pritožba, 2% med vsemi odzivi, zaradi preglasne glasbene podlage v oddajah, oglasih in napovednikih. Pretirana glasnost oglasov in napovednikov je moteča, ker gledalca preseneti in mora želeno jakost zvoka po svoj volji pri spremljanju programa kar naprej sam uravnati. Še mnogo bolj nadležno pa preglasna glasbena podlaga učinkuje v oddajah, predvsem v pogovornih delih, pri čemer se mora gledalec posebej truditi, da sploh sliši in razume govorjenje gostov v studiu ali govor novinarja v določenem prispevku. Problem je posebne omembe vreden, ker se pojavlja v več primerih oddaj: **Studio City, Piramida, Sobotno popoldne, Dobro jutro, Na današnji dan. Uredništva so se na pritožbe odzvala. V nekaterih primerih se namerava glasbeno podlago tudi ukiniti, v kolikor se vseh zvokov ne da ustrezno uskladiti, kar je vsekakor najboljša**

rešitev, saj je vsebinski del za gledalce vendarle najpomembnejši. **Uredništva naj bodo v bodoče že vnaprej posebej pozorna na omenjen problem.**

UVAJANJE DIGITALNEGA SISTEMA, MOTNJE TV SIGNALA IN KODIRANE ODDAJE

6% pritožb med vsemi odzivi se je navezovalo na težave pri uvajanju novega digitalnega sistema, na motnje televizijskega signala in na kodiranost oddaj. Nekateri gledalci so izražali nezadovoljstvo zaradi izključitve Pro Plusa (POP TV, A Kanal in TV Pika) iz digitalnega multipleksa RTV Slovenije. Največ pritožb pa se je nanašalo na zakodirane oddaje, športne dogodke ali filme na 1. in 2. programu ter s tem povezane dodatne stroške gledalcev, v kolikor želijo relativno nemoteno spremljati program. Pojavljale so se tudi motnje TV signala, kar se je sproti saniralo. **Razloge, večinoma poslovne narave, so odgovorni pritožnikom pojasnili, zato je izrazov nezadovoljstva sicer s časom vedno manj, je pa zaželeno, da se kodirane oddaje na teletekstu redno označujejo.** Prošnje po tehnično bolj dovršeni ponudbi za senzorno ovirane invalide so delno uresničene z omogočanjem bolj kakovostnega spremljanja TV Dnevnika gluhim in naglušnim, za kar se RTV Sloveniji toplo zahvaljujejo.

PRILOGA

TV SLOVENIJA

1. Uvajanje digitalnega sistema (maj, junij, september)

Kulturna gospodarska zveza opozarja na resno skrb, da zaradi uvajanja digitalnega sistema v prihodnosti v Italiji, Avstriji in na Hrvaškem ne bo več mogoče spremljati programov RTV Slovenije, ker bo nekompatibilen z njihovim.

Pritožbe zaradi izključitve Pro Plusa iz digitalnega multipleksa RTV Slovenije

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: V zvezi s pomisleki zaradi nekompatibilnosti sistemov se poraja vedno več dvomov in kritik, tudi stroka je razdeljena v mnenjih. Obstoječi standard je sprejela vlada RS v Strategiji RS za prehod na digitalno oddajanje. Standard je vpisan v dovoljenjih, ki jih izdaja Apek.

Programi POP TV, Kanal A in TV Pika niso podpisali novih pogodb za oddajanje zaradi spremenjene cene storitve. Po 1. 3. 2009 je na zahtevo APEK oblikovana t. i. stroškovna cena, namesto prejšnje t. i. razumne cene.

Motnje pri spremljanju RTV programov preko satelita, kodiranje programov in dekodirna kartica (maj, julij, avgust, september, december)

Veliko pritožb zaradi zakodiranega 1. in 2. programa, ko se predvajajo določeni filmi, risanke ali športni dogodki, in zakodiranosti tudi preko Total TV. Kritika zaradi dodatnih stroškov zaradi novega sistema in nesprejemljivosti, da so vsebine programov, ki se financirajo z RTV prispevkom, sploh zakodirani.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Naročniki lahko sprejemajo zakodirane in nekodirane dele programa preko satelita z ustreznim sprejemnikom, ki mora imeti mesto za dekodirno kartico, ki jo naročniki dobijo v službi za RTV prispevek.

2. Predvajanje neprimernih vsebin napovednikov v času pred in po predvajanju risank ali v zgodnjih večernih urah (maj, avgust, april)

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Odgovorni bi morali biti v bodoče bolj pazljivi pri izbiri vsebin napovednikov. "Napovednik za film je vabilo k ogledu filma, ki bo šel na spored in ne neka avtorska avantura. Res prosim, da se prenehajo napovedniki z nasiljem samo zaradi nasilja. Tudi bistvo filma, ki ga napovedujete, ni nasilje, vsaj njegovo osnovno sporočilo ne, režiserji napovednikov pa kljub temu pridno izbirajo prav take in podobne prizore" .

3. Netočnost začetka predvajanja oddaj po programski napovedi in dolgi oglasni bloki (junij, september, oktober, november, december, februar, marec, april)

Največ pritožb se nanaša predvsem na zamik predvajanja oddaje Odmevi, nekaj enakih se nanaša tudi na oddajo Studio city, Hri – bar, Omizje in oddaj o kulturi. Gledalci takšno ignoranco do napovedanega terminskega načrta oddaj zaznavajo kot malomarnost in kršitev. Tako velikih odstopanj od programske sheme pri drugih nacionalnih programih ne opažajo. Še posebej moteče je, da se ob napovedanem terminu začetka oddaje predvaja še od 5 - 10 minut dolg oglasni blok.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Primeri zamud zaradi predvajanja prireditev ali športnih dogodkov v živo so še lahko razumljivi, vendar pa ni sprejemljivo, da se z občutno zamudo predvajajo napovedane oddaje v živo, zaradi nespoštovanja minutaže vnaprej posnetih oddaj, (studijskih in terenskih), ki so na sporedu pred tem in zato zamaknejo redni spored tudi do deset minut. Vsaka oddaja ima svojo, v programskem načrtu zabeleženo minutažo in jo mora zaradi nemotenega poteka sporeda spoštovati. Nepotrebne zamude začetkov oddaj so znak površnosti in izražajo nespoštovanje do gledalcev in do drugih urednikov. Zaradi zamud, ki jih ne morejo vnaprej predvidovati in vedno daljših oglasnih blokov se pritožujejo tudi uredniki programov. V marcu je bil zaradi žgoče tematike in nadpovprečne številčnosti pritožb sklican sestanek odgovornih in vpletenih v problem. Številčni odzivi RTV sodelavcev so zabeleženi v dnevniku pritožb za mesec marec.

4. Neustrezna raba jezika (maj, julij, september, oktober, november, december, marec)

Pritožba zaradi uporabe besedne zveze *priklenjen na voziček*, prepogosta uporaba določenih besed, ki funkcionirajo kot mašilo za skopost besednega zaklada (na primer: ampak), uporaba množine namesto dvojine, napačna raba 2. sklona, uporaba glagola »odgovarjati« namesto »ustrezati«, uporaba tuje besedne zveze »green room« na EMI.

Direktor TV SLO g. Jože Možina: Se strinja z očitkom in meni, da mora zastarela sintagma »*priklenjen na voziček*« iz časov obstoja hiralnic in noriščnic iz uporabe.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Raba besedne zveze »*priklenjen na voziček*« je neustrezna, jezik je treba posodabljati ustrezno z današnjim pojmovanjem. Tudi sicer bo treba namenjati jezikovni spretnosti novinarjev več pozornosti.

5. Preveč predolghih oglasnih blokov in sporočilna neustreznost (maj, junij, september, december, februar, marec, april)

Pritožbe zaradi besedil ali pesmi znotraj oglasa v tujem jeziku. Predvsem v oglasu s sloganom »Wir leben Autos«.

TV Prodaja po mnenju gledalcev ne sodi na nacionalno televizijo.

Zgroženost nad oglaševanjem pirotehničnih sredstev.

Vodja službe za trženje programov: TV Prodaja se predvaja v skladu z Zakonom o medijih in sklenjeni pogodbi s Studiem Moderna za leto 2008 in 2009. Služba za trženje izkorišča zakonsko dovoljenih 9 minut oglaševanja na polno uro, do zamikov oddaj pa prihaja zaradi podaljšanja predhodnih oddaj.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Nov zakon o RTV SLO bi moral vnesti tudi zamejitveni člen v povezavi z izborom oglasov, ki bi bolj ustrezal merilom nacionalne televizije. Obstaja upravičen dvom, ali je TV prodaja v javnem interesu gledalcev. Če se v kratkem ne bo slišalo mnenja tako številnih pritožb zaradi količine oglasov, je na voljo le še javni poziv in peticija. Za slogan *Wir leben Autos* je poslana pritožba Programskemu svetu, ker gre za nedvomno kršitev zakona o javni rabi slovenščine. Podan je bil predlog o podnaslovitvi.

6. Pretirana jakost glasbene podlage v oddajah, napovednih špicah in oglasih (maj, junij, julij, avgust, december, marec, april)

Veliko pritožb zaradi preglasne glasbene podlage. V oddajah, zaradi tega gledalci tudi težko sledijo govornim in pogovornim vsebinam. (Npr.: Studio City, Piramida, Sobotno popoldne, Dobro jutro, Na današnji dan itd.)

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Direktor TV SLO je podpisal navodilo za sinhro studio, naj bodo na preglasne glasbene podlage še posebej pozorni. V oddaji »Na današnji dan« pa težave do prenove oddaje ne bo mogoče odpraviti, ker gre za dokončen izdelek in uredništvo nima odobrenih sredstev za dodatno post produkcijo.

7. Preveč ponovitev programskih vsebin in nekakovosten program (junij, avgust, september, oktober, november, december, februar)

Čeprav je ponovitev preveč in se zdi gledalcem višina naročnine neupravičena, pa več gledalcev pogreša vsaj ponovitve dobrih vsebin, kot so bile oddaje *Res je!*, *potopisne oddaje ali oddaje o živalih*.

Pritožba zaradi ponovitve intervjuja Sandija Čolnika z Janezom Janšo v vročem terminu na 2. programu, čeprav ni bilo zaznati nobenega posebnega razloga za reprizo.

Neoznačevanje ponovitvenih oddaj; označba za ponovitev traja zgolj za vzorec, 20 sekund po pričetku predvajanja!

Pogled na spored SLO 1 in SLO 2 je po mnenju gledalke program, kot da bi ga gledala na stari video kaseti večkrat na mesec.

Predlog za znižanje naročnine za vsaj 10% zaradi prevelikega obsega ponovitev.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Ponovitev oddaj je preveč, te pa tudi niso dovolj razvidno označene, kar izpade, kot bi želeli slepiti gledalce. Zlasti v poletnem času so nekatere oddaje na sporedu tudi po trikrat in štirikrat. Delni vzrok za več ponovitev je tudi v finančni stiski za premierno produkcijo, ampak potemtakem bi bilo treba ponovitve in termine izbirati bolj skrbno in premišljeno.

8. *Senzorno ovirani invalidi - projekt avdio deskripcije filmov in oddaj (maj, julij, december, marec, april)*

Pričakovanje odgovora o realizaciji sklepa programskega odbora za problematiko invalidskih vsebin za pridobitev evropskih sredstev. V marcu je projekt avdio deskripcije še v teku. V aprilu zahvala za že omogočeno spremljanje TV Dnevnika gluhih in naglušnih.

Ga. Bojana Simovič: Realizacija sklepov je v teku. Za sofinanciranje iz evropskih skladov se preverjajo možnosti, vendar je bil junijski rok prenapet zaradi pomanjkljive artikulacije programskega odbora o projektih, ki naj bi se financirali.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Sklep je bil izglasovan, zato ni ovire, da ne bi bil realiziran.

9. *Preveč narodnozabavne glasbe, pomanjkanje oddaj tudi drugih glasbenih zvrsti, družinsko zabavni program pa na nivoju, ki poneumlja gledalce (september, oktober)*

10. *Teletekst (november)*

Pritožbe zaradi napak pri informacijah in pomanjkljivih objavljanih obvestil o sporedu. Pri oddaji Polemika bi lahko na primer napovedali temo pogovora in nabor gostov.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: V letu 2010 naj bi bile težave s pomanjkljivim aktualiziranjem informacij odpravljene. Tudi teme in nabor gostov pri oddaji Polemika bi moral biti objavljen, saj na ta način vabimo gledalce k ogledu.

11. Pritožba zaradi prenosa celotnega dogodka umestitve nadškofa in ljubljanskega metropolita A. Stresa namesto predvajanja oddaje NLP (januar)

Neprimernost prenosa celotnega dogodka namesto krajšega povzetka, zaradi česar je moten napovedan redni program. Po ustavi je cerkev ločena od države.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Marsikdo si je želel ogledati to umestitev, tudi zato, ker so se je udeležili najvišji državni predstavniki, vendar ni primerno, da je zaradi tega izpadla oddaja s svojo ciljno publiko, saj so na voljo še drugi televizijski programi.

INFORMATIVNI PROGRAM

1. Pretirano posvečanje informacijam s pesimističnim in negativnim vsebinskim nabojem ter pomanjkanje optimizma in pozitivnih dosežkov v družbi (junij, avgust, oktober, februar, marec)

Več kritičnih mnenj, da TV SLO v pretiranem obsegu podaja vsebine, ki bi bolj sodile na komercialne TV postaje in črno kroniko rumenega tiska. Menijo, da pretirano prikazovanje prometnih nesreč, vojnih ranjencev in naravnih katastrof po svetu ljudi peha v depresijo. V določeni pritožbi je izraženo tudi nasprotovanje podrobnim opisom poslovnih težav z opisi delovanja zakulisnih mrež in navajanjem imen odgovornih za poslovno škodo. Pretirano veliko časa je namenjeno poglobljanju aferštva in škandaliziranja (večkrat navajan primer afere Baričevič). Gledalci opozarjajo na pomanjkanje optimističnih napotkov, novic o uspehih in hvalevrednih rezultatih v gospodarstvu, znanosti in kulturi.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Negativnih ali celo senzacionalističnih prispevkov, ki vsebinsko nimajo nikakršne relevantne informativne vrednosti, količinsko resnično zasedajo preveč časovnega območja. Tak način borbe za višjo stopnjo gledanosti je neprimeren. Vendar je tudi o določenih negativnih dogodkih treba gledalce obveščati, v primeru nesreč po cestah ima slednje tudi vzgojno funkcijo. Primer oddaje, ki obravnava dosežke in se ukvarja z napotki v poslovnem smislu, je »Prava ideja« ter tudi nekatere druge, ki poročajo o dosežkih na področju umetnosti, znanosti ... Pri omenjanju ljudi na pomembnih in odgovornih funkcijah pa je prav, da se njihova imena objavlja. Povsem neprimerno pa je, da kar nekaj let kažemo iste posnetke uklenitev in odvzema prostosti ljudem, čeprav primer ni bil sodno zaključen, ali pa že zdavnaj je. Slika je lahko velika manipulacija, močnejša od besedila.

2. Več pritožb zaradi mnenja o spolitiziranosti TV SLO (december, januar, februar, marec, april)

Več kritičnih pisem izraža mnenje, da je TV Slovenija spolitizirana in očitno podpira politiko desne opcije, zaradi česar so njihovi predstavniki deležni več možnosti, da izrazijo vse, kar želijo. Nekateri pritožniki iz omenjenih razlogov obveščajo, da bodo odpovedali RTV naročnino. Gledalci tudi pogrešajo bolj pisan nabor izbire gostov med predstavniki civilne družbe, namesto enih in istih komentatorjev s prepoznavnimi stališči.

3. Neuravnoteženost in zapostavljanje določenih prizadetih krajev pri poročanju o ujmah v Sloveniji (avgust)

Gledalec opaža, da se zapostavlja obravnavo krajev v primerih ujm, ki niso na Štajerskem ali v Prekmurju oz. Pomurju. Izpostavljeni naj bi bili le kraji na SV Slovenije, ostali, enako prizadeti, pa so informativno zgolj omenjeni. Kot plačnik in gledalec meni, da je upravičen do celovitih informacij.

ODMEVI

1. Pomanjkanje komentarja s strani novinarke Petre Bezjak pri predvajanju pristranskih izjav Zmaga Jelinčiča v prispevku (maj)

Novinarka Petra Bezjak naj bi v Odmevih 6. 5. z objavo neprimerne izjave Zmaga Jelinčiča o možni interpelaciji stranke SNS v primeru sprejetja Rehnovega predloga podprla pristranski učinek sporočila, ker mu ni dodala nikakršnega komentarja, ki bi pristranskost izjave nevtraliziral.

Citat izjave Zmaga Jelinčiča: »Zagotovo interpelacija, pa še marsikaj drugega; jaz upam pa tudi kakšna kamnita kocka v okna tele hiše.«

Urednik informativnega programa g. Rajko Gerič: Poudarja pomen samostojne uredniške presoje. Zaradi konteksta posredovane izjave, ki izraža izključno stališča stranke SNS, pa še dodaja, da mediji niso pristojni za morebitno kazensko odgovornost avtorjev določenih izjav.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Kljub spoštovanju samostojne uredniške presoje takšne izjave vendarle pričakujejo s strani novinarja tudi primeren odziv in vrednostno kvalifikacijo.

2. Pristransko vodenje oddaje novinarke Rosvite Pesek (junij, december, januar, februar, april)

Veliko pritožb zaradi mnenja, da novinarka z neumestnimi pripombami pristransko vodi oddajo zaradi svoje opazne naklonjenosti desni politični opciji in skuša vplivati na politično mnenje gledalcev. Po mnenju gledalcev, ki so podali kritiko, prevečkrat zelo očitno nudi

prednost predstavnikom desne opcije, ko gostujejo v studiu, da veliko bolj nemoteno in časovno neomejeno razložijo svoja mnenja v primerjavi z drugimi. Še posebej se je slednje izkazalo v primeru, ko je voditeljica šele na koncu oddaje prebrala daljše pismo Janeza Janše, za replike sogovornikov pa naj bi zmanjkalo časa.

3. Pristransko in neizkušeno vodenje oddaje novinarja Tomaža Bratoža (julij, december, januar, februar, marec)

Veliko pritožb izraža mnenja, da je voditelj neizkušen in izkazuje popolno nepripravljenost na obravnavane tematike, postavlja nesmiselna vprašanja in poskuša vsiljevati odgovore gostom. Očitna naj bi bila tudi politična pristranskost, pri čemer predstavnikom desne opcije v pogovoru dopušča, da povedo vse, kar želijo, medtem ko predstavnikom leve opcije enakih možnosti ne nudi.

Urednik informativnega programa g. Rajko Gerič: Na pritožbe nad voditeljico Rosvito Pesek in voditeljem Tomažem Bratožem odgovarja, da je v tej deželi svoboda misli in besede. Zapiše še: »Gledalec ima svoje mnenje, s katerim pa se ne strinjam, kar je moja pravica.« Pri opisanem primeru, da voditeljica Rosvita Pesek ni nudila komentatorjem v studiu priložnosti, da bi replicirali politično pristranske trditve, je pa prebrala zelo dolgo vsebinsko ostro pismo predsednika SDS Janeza Janše, priznava, da je bila v tem smislu zadeva nerodno izpeljana, a dodaja, da je oddaja v živo pač oddaja v živo in popravnih izpitov ni.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: TV SLO je kljub ponašanju s pridevnikom nacionalna v nekaterih temah komentatorsko preozka ali prešibka. V Sloveniji je toleranca do drugačnih mnenj premajhna, tako da pogosto prevladajo enostranska, agresivna in do delov družbe žaljiva mnenja. Ni demokracija le v tem, da v studio povabimo v goste predstavnike obeh političnih opcij. Pojavlja se lažna podoba delovanja civilne družbe. TV SLO mora biti bolj odprta do ljudi, ki razmišljajo drzno, nepredvidljivo, s svojo glavo, ne glede na to, kateri politični opciji bi izraženo mnenje morda lahko koristilo. Vseeno je, ali oddaja poteka v živo ali ne. Omenjeni prispevek g. Janeza Janše je bil pripravljen vnaprej, umeščen na konec oddaje in ni dopuščal komentarja gostov, kar je nedopustno in pomeni manipulacijo, do gledalcev pa nespoštljivo in zavajajoče obnašanje.

4. Pohvala voditelju Slavku Bobovniku (december, februar, marec, april)

Pohvale navajajo, da bi se lahko po voditelju Slavku Bobovniku zgledovala novinarja Rosvita Pesek in Tomaž Bratož, ker ga gledalci radi gledajo, je politično nepristranski pri vodenju oddaje, postavlja neposredna vprašanja, ne vsiljuje svojih komentarjev in uravnoteženo odmerja časovni prostor za komentarje gostov v studiu.

5. Neuravnotežena in nefleksibilna izbira gostov v studiu (april)

Pritožbe zaradi politične neuravnoteženosti, na primer povabilo g. Vlada Miheljaka in g. Janeza Markeša, pri čemer naj bi bila oba privrženca levi politični opciji oziroma stranki Zares.

Pritožba zaradi mnenja o spolni neuravnoteženosti, pri čemer naj bi močno prevladovala zastopanost moških sogovornikov v imenu stroke ali drugovrstnih kategorizacij.

Gledalce moti tudi pretirana enoličnost izbire gostov, pri čemer postajajo ene in iste osebe pomembni vodje javnega mnenja, kar lahko vodi v pristranske zavajajoče predstave občinstva.

Urednik g. Rajko Gerič: »Vabljenje gostov je v izključni pristojnosti urednikov, ne vabimo ne levih ne desnih komentatorjev, poznam le slabe in dobre novinarje in isto velja tudi za analitike.«

»V informativnem programu svojih gostov nikoli ne izbiramo po spolu in enakomerni zastopanosti, ampak vedno zgolj in samo po znanju, funkciji, izkušnjah, s katerimi razpolagajo naši gostje. Dajati prednost pri obravnavi posameznih tem na podlagi spola razpravljalcev bi bilo skrajno neresno in neprofesionalno.«

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: »Splošna trditev, da na TVSLO v razpravah ne gostijo ženske populacije ne zdrži. Pogosto so navzoče v številnih oddajah, Odmevih, Omizjih, Turbolenci, Polnočnem klubu, je pa res, da je potrebno ta krog širiti in vanj vpeljati tudi več predstavnic civilne družbe.«

6. Nesprejemljiv način podajanja informacij o povojnih pobojih in izbira gostov (avgust)

Gledalec nasprotuje razglašanju slovenskega naroda za genocidnega in prikazovanju situacije, kot da so bili morilci samo Slovenci. Gledalcu se zdijo vzor nekateri drugi narodi, za primer navaja poimenovanje vietnamske vojne za napako in ne za zločin, zaradi katerega je umrlo 3.3 milijona ljudi. Motijo ga tudi povabila nekompetentnih gostov studio. Za primer navaja goste pri razpravi o Muri, ki z Muro nimajo nič in vabila nekdanjim ministrom, ki niso več aktualni. Ko nastopa g. Vizjak pa zamenja program.

Odgovorni urednik inf. programa g. Rajko Gerič: Pojasnjuje, da je nacionalna televizija zavezana k objektivnemu poročanju in preverjanju dejstev, zato se morda ne skladajo s pogledom na svet gledalca. O genocidnosti našega naroda pa bo zagotovo še veliko govora na TV SLO. Opozarja, da je nemogoče molčati o dogodkih po vojni, v katerih je bilo zverinsko pobitih na tisočero ljudi, kot so mediji molčali 50 let. Časi, ko se o tem ni smelo spregovoriti, so mimo, še dodaja. Izbira gostov je podrejena dodatnemu pojasnilu različnih stališč in

pogledov. Uredništvo se ne ozira na goste kot člane ali predstavnike političnih strank, ampak so izbrani glede na njihovo vlogo.

DNEVNIK

1. Neprimeren in pristranski vsebinski poudarek v prispevku in predlog za več posvečanja temam o škodljivosti drog in drugih opojnih substanc (junij)

Prispevek v Dnevniku 28. 6. o festivalu Rock Otočec naj bi bil predstavljen zgolj kot nekritična promocija pijančevanja, brez objektivne ocene in predstavitve dogodka z več zornih kotov. Gledalca, ki se predstavljata kot dolgoletna prostovoljca pri delu z mladimi v smeri kakovostnega preživljanja prostega časa in preventivnega varovanja pred odvisnostmi od opojnih substanc, sta ogorčena, ker menita, da se s takšnimi prispevki promovira ravno nasprotno vrednote. Predlagata več posvečanja temam v oddajah za mlade in vrednotam, ki jih zagovarjata.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Prispevek bi lahko označili za razočaranje. Predvsem zaradi popolne odsotnosti predstavitve festivala v smislu izbire in kakovosti glasbenega repertoarja, kulturnih dimenzij, fenomena rock glasbe itd. Sicer pa je TV Slovenija že veliko postorila na področju izpostavljanja omenjenih tematik v okviru mladinskega in izobraževalnega programa. Na primer Polnočni klub in Tednik, kjer so pogosto razpravljali o nevarnosti odvisnosti od alkohola in drog. Zagotovo bodo programske smernice takšne tudi v bodoče.

2. Zatikajoče branje - Elen Batista Štader in Igor Jurič (avgust, december)

Kritike na pretirano in zelo moteče zatikanje obeh voditeljev pri branju besedil, zaradi česar včasih gledalec raje preklopi na drug program.

Urednik informativnega programa g. Rajko Gerič: Se ne strinja, da bi bilo napovedovanje omenjenih voditeljev tako slabo in še dodaja, da ne verjame, da bi se voditelji na drugih programih motili kaj manj. Pojasnjuje tudi, da so zagotovo zaradi napak najbolj slabe volje voditelji sami, zato se stalno usposabljuje v šoli govora.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Spodrsljaj se res lahko zgodi vsakomur, a ne gre soglašati z izjavo urednika: »Ne verjamem namreč, da bi se voditelji na drugih oddajah motili kaj dosti manj kot naši ...«, ker ni korektno do drugih voditeljev in spodrsljaji zato niso nič manjši.

POLEMIKA

1. Moteč način snemanja oddaje – poplesavanje s kamero po studiu (julij)

Gledalka opozarja, da poplesavanje s kamero po studiu pri tovrstni oddaji moti gledalca pri koncentraciji na spremljanje pogovorov. Pri oddaji Studio City podoben pristop ni mogoč zaradi celovito usklajenega idejnega pristopa.

2. Težave pri oddajanju glasov na anketno vprašanje (februar)

Oddajanje glasu na anketno vprašanje, naj bi bilo onemogočeno s sporočilom, da je koda deaktivirana, medtem ko je pri nasprotnem odgovoru linija delujoča, kar vzbuja sume na prirejanje rezultatov (primer: opredelitev za ali proti sprejetju novega družinskega zakonika)

Producentka ga. Danica Filač: Na Multimedijem centru sta obe telefonski številki aktivirani 40 minut do izteka glasovanja, na kar opozori voditelj oddaje zaradi potrebnega časa za obdelavo podatkov. Pri navedenem primeru je bila številka nedosegljiva zaradi prezasedenosti. Da glasovi niso bili prirejeni, priča visok rezultat v prid glasovanju, za kakršnega je bila številka prezasedena.

3. Nekvalitetna izbira gostov na določene teme (februar)

Pritožba zaradi nemogočega primitivizma, ki ga izražajo določeni gosti. Kot primer je navedeno Černačevo in Jelinčičevo poučevanje o normalni in moralni državi, pri čemer je lahko gledalec skeptičen o pristojnosti in upravičenosti do takšnih sporočil s strani nastopajočih.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Res primanjkuje strokovnih komentarjev v primerjavi s posredovanjem mnenj politikov, za katere že vnaprej predvidevamo, kako se bodo odzvali.

POLNOČNI KLUB

1. Prenizek, nezanimiv vsebinski nivo pogovorne oddaje ter izbira gostov - voditeljica Danica Lavrenčič z gosti o orgazmu (avgust)

VREMENSKA NAPOVED

1. Predlog za posodobitev uporabe novih tehničnih možnosti, ki bi omogočale celoten vpogled na vremensko sliko po Sloveniji (november, februar)

EKSPERIMENTALNI PROGRAM

DOBRO JUTRO

1. Diskriminatoren nastop gosta - Romana Vodeba (julij)

Kritika na očitno neprimeren in šovinističen nastop gosta oddaje, mag. Romana Vodeba, kjer je občinstvo lahko poslušalo blatenje uspešnih in uveljavljenih žensk, poudarjanje, kako s svojo moškostjo moške odbijajo in jih zaradi uspeha prav nič ne privlačijo. V imenu »strokovnosti« je takšna retorika še toliko bolj sporna. Vrhunec nesprejemljive retorike Romana Vodeba pa se je odrazil v citatu: »Recesija je predvsem prizadela moške, ker izgubljajo službe. Žensk ne, ker ženske trgujejo s telesom.«

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Gre za enoznačen, malomaren in ideološko iznakažen pristop do obravnave sodobne ženske. Voditeljica bi morala biti bolj pripravljena na temo pogovora, saj omenjena zahtevna problematika potrebuje temeljitejši diskurz in večplastno predstavitev položaja vloge ženske v sodobni družbi.

DOBRO JUTRO

1. Neupoštevanje vsebinskih pričakovanj ciljnega občinstva (november)

Opozorilo gledalke, da je jutranji termin predvajanja oddaje primeren predvsem za upokojeno občinstvo. Zato je na primer predvajanje prispevka o salsi neposrečeno, saj, kot zapiše, upokojenci zagotovo ne bodo zjutraj veselo zaplesali.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Oddaja Dobro jutro ponuja marsikaj vsebinsko zanimivega, je pa res, da je upoštevanje ciljne publike in temu ustrezna izbira vsebin zelo pomembna. Gleda na to, da TV SLO ne predvaja več oddaje, ki bi nagovarjala starostnike in upokojenke, bi lahko več tovrstnih vsebin ponujali v oddaji Dobro jutro.

SOBOTNO POPOLDNE

1. Pritožba zaradi propagiranja šarlatanstva – pogovor z osebo, ki komunicira z mrtvimi (avgust)

Voditeljica Tanja Bivic: Gre za umeščenost v rubriko Alternativa, kjer se predstavlja različne alternativne prakse in poglede na svet. Pogovor z gostjo Tejo Melinc, ki svet mrtvih doživlja drugače ko večina Slovencev, je bil opravljen korektno. Vzpostavljanje stika z mrtvimi je del mnogih verovanj in kultur, ki še danes obstajajo.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: RTV Slovenija bi morala narediti bistven premislek o svojem poslanstvu in programu. Takšni prispevki propagirajo zaslužke šarlatanov in zavajajo ljudi.

PARLAMENTARNI PROGRAM

1. Prenos parlamentarnih sej na 2. in hkrati na 3. programu posega v napovedano programsko shemo (maj, junij, julij, april)

Več pritožb, ker so določene napovedane oddaje umaknjene s sporeda na 2. programu zaradi prenosov sej iz parlamenta, čeprav so hkrati predvajane na 3. Programu, zaradi česar odpadejo oddaje po napovedani programski shemi.

Odgovorna urednica dr. Ljerka Bizilj: Pojasnjuje problem : uradno le 70%, realno 55% pokritosti oddajanja 3. programa. Predsednik parlamenta, g. Gantar, je zaprosil za občasno predvajanje še na 2. programu, pri čemer upoštevajo predvajanje do prve napovedane premierne oddaje ali pomembnega športnega dogodka. Pritožbe prejemajo, v kolikor ne predvajajo seje še na 2. programu in obratno. Ljerka Bizilj zagotavlja, da bo v letu dni pokrita cela Slovenija.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Kritika je utemeljena. 2. program TV SLO mora ohranjati stabilen terminski načrt, v primeru športa pa pravočasno obveščati gledalce o programskih spremembah.

2. Predlog za predvajanje tiskovnih konferenc predsednika republike v živo (december)

Odgovorna urednica dr. Ljerka Bizilj: TV SLO 3 predvaja večino novinarskih konferenc predsednika republike, če jih Informativni program posname. Urad predsednika ni mogel zagotoviti ustreznih tehničnih pogojev, zato neposreden prenos žal ni mogoč.

3. Pomanjkanje objav sporeda v dnevnem časopisju (januar, februar, marec)

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Program je bolj od drugih odvisen od dnevnih sprememb, vendar je že toliko oblikovan, da ga objavlja revija Stop. Sproti korigiran in objavljen je na teletekstu str. 254. Da bi lahko spored objavljali tudi drugje, še ni ustrezne prilagojenosti digitalni tehnologiji, s katere se TV SLO 3 predvaja. Stop je edina časopisna hiša, ki je pripravljena sama spored oblikovati, da ga lahko objavi. Ustrezna tehnološka prilagoditev za vse naj bi bila zaključena do aprila 2010.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

- 1. Pomanjkanje izobraževalnih oddaj za učenje jezikov ter oddaj o likovni in glasbeni umetnosti (november)*

DOKUMENTARNE ODDAJE

- 1. Predvajanje zanimivih oddaj v prepozmem terminu in predlog za premestitev v zgodnejši večerni termin na TV SLO 3 (avgust, marec)*
- 2. Pohvale dokumentarni oddaji Ko boli duša in pobude za več podobnih oddaj, ki obravnavajo teme za ljudi v stiski (oktober)*

RESNIČNA RESNIČNOST

- 1. Nasprotovanje ukinitvi oddaje (maj, avgust)*

Več pritožb zaradi ukinitve oddaje, ker TV Slovenija tako izgublja stik z mlajšim občinstvom, zanemari pridobivanje progresivne publike in mlade prikrajšuje za možnost razvijanja in spodbujanja na področjih, ki širijo posameznikovo obzorje.

Pritožba tudi zaradi intervjuja z direktorjem RTV Jožetom Možino v katoliškem tedniku Družina, kjer je pokritiziral poznavanje programa s strani varuhinje gledalcev in poslušalcev, ker je pohvalila oddajo Resnična resničnost.

Urednica izobraževalnega programa: Oddaja je ukinjena na podlagi odločanja o programskih prioritetah zavrlojlo skromnih finančnih sredstev in prevelikih stroškov, tudi zaradi honorarnih sodelavcev.

RAZVEDRILNI PROGRAM

- 1. Pomanjkanje razvedrilnih in zabavnih vsebin. Preveč narodnozabavne glasbe, pomanjkanje oddaj tudi drugih glasbenih zvrsti, družinsko zabavni program pa na nivoju, ki poneumlja gledalce (maj, september, oktober)*

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Kakovostne ponudbe je res premalo.

- 2. Pomanjkanje kvalitetnih zabavnih pogovornih oddaj (januar)*
- 3. Pohvale oddaji Tam, kjer sem doma - ob Avsenikovi 80 letnici (januar)*
- 4. Želja po ponovitvi oddaje Res je! in umestitvi v TV arhiv (junij, september, februar)*

Že umeščeno.

SPET DOMA

- 1. Preveč enolične oddaje, gosti pa se samo selijo iz ene oddaje v drugo in preveč govorjenja v prazno (november, december)*
- 2. Pritožba na humorista Borisa Kobala zaradi žaljivih pripomb (marec)*
- 3. Pritožbe nad novoletno oddajo (januar)*

Nezadovoljstvo s smešenjem psihično bolnih, prikazovanje pijanih in našemljenih igralskih vložkov. Slab izbor glasbe, premalo humorja, zabave in plesa. Humor pod vsakim nivojem, kakršnega je bilo gledalcu kar nerodno spremljati.

Oddaja je užalila in prizadela starejše ljudi in profesorje, iz katerih so se slaboumno norčevali.

Pritožbe nad voditeljem Mariom Galuničem, ker naj bi postajal neznosen, izpet, njegovo duhovičenje pa brezplodno.

Voditelj Mario Galunič: Pojasnjuje, da niso želeli nikogar užaliti in da je vsak od igralcev odigral svoj lik, ki so običajni ljudje iz ljudstva, je pa bila koncentracija petih likov na kupu res velika in improvizacija prinese svoje, za kar verjame, da komu ni bilo všeč. Tudi sam z vsem ni bil zadovoljen, a veliko je bilo duhovitega, a ne ravno 'domačijskega' humorja, prej prismuknjenegega.

- 4. Odvečno prikazovanje ekipe, ki obiskuje kraje po Sloveniji in nabira darila (januar)*

HRI - BAR

- 1. Prepozen in nestabilen termin začetka predvajanja oddaje (maj, junij, avgust, november)*

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Oddaja je na sporedu prepozno, še posebej je moteč nestalen termin predvajanja. Pritožbe prihajajo že od marca 2008.

- 2. Pohvala oddaje kot eno redkih, ki je vredna ogleda (december)*
- 3. TV SLO v časopisnih medijih ne objavlja točne ure začetka oddaje (januar, februar)*

v. d. Vodje službe za odnose z javnostjo: »Če spored ni pravočasno aktualiziran, mediji objavijo to, kar pač imajo.«

Zaradi več pripomb so v dnevniku pritožb za mesec januar posredovani podatki, kdaj posamezni časopisi zapirajo redakcije.

PIRAMIDA

1. *Žaljive izjave gostov, neprimerno vedenje in neustrezne reakcije voditeljice oddaje (januar, februar)*

Pritožba zaradi izjave Vinka Šimeka v oddaji 26. 1., da se morajo cerkve bati samo mali dečki.

Pritožba zaradi neprimerne obnašanja dr. Arturja Šterna v pustni oddaji.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Voditeljica Erika Žnidaršič se je v pismu opravičila vsem prizadetim.

Služba za odnose z javnostmi: Pojasnjuje, da je v pustni Piramidi, ki je potekala v živo, med publiko sedel tudi dr. Artur Štern in RTV SLO ni mogla vplivati na njegovo neprimerno vedenje, so se pa odločili, da oddaje ne umestijo v spletni arhiv.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: »Strinjam se s tem, kar je zapisala PR služba, je pa odgovornost realizatorja oddaje in njegova napačna presoja, da je te kadre umestil v oddajo«.

2. *Pritožba, ker ni bilo ponovitve oddaje Piramida (marec)*

Gledalec meni, da ne glede na to, da je bil baje Artur Štern vinjen, je RTV SLO dolžna za tiste, ki je niso videli, oddajo ponoviti.

GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM

1. *Poziv k predvajanju v večernem »prime-time« terminu (junij)*

2. *Pritožba zaradi nenehnega ponavljanja oddaje (december)*

MELODIJE MORJA IN SONCA

1. *Razočaranje nad nizkim nivojem festivala pri izboru izvajalcev in skladb (junij)*

Pod pritožbo je tudi podpisana Urška Bizjak iz Kopra, ki se poklicno ukvarja z glasbo. Zaradi velikega razočaranja nad izborom nastopov, čeprav se je zdelo obetavno, da je nacionalna televizija spet prevzela patronat nad festivalom, se ne sprašuje samo, kdo so člani komisije, ampak tudi kdo izbira člane komisije. Sprašuje se tudi, ali je komisija bojkotirala eminentne izvajalce in avtorje, ki obetajo kakovostne glasbene izvedbe in če se bo enaka zgodba kar ponavljala tudi pri izboru za EMO?

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Komisijo za izbor pesmi so sestavljali Andrej Karoli, Adi Smolar in Andrea Flego. Člane pa je izbral organizacijski odbor festivala in ne RTV SLO. Menim, da se na festival vračata glasba in dobri izvajalci.

EMA

1. Neprimerno vodenje prireditve in scenarij (junij)

Pritožba na scenarij, ki sta ga uprizarjala voditelja prireditve. Pohvala vodenju prireditve ge. Miše Molk v letih 2003 in 2004, ki je bilo na visokem profesionalnem nivoju in primernem za tak dogodek.

2. Nasprotovanje izbiri predstavnika za Evrovizijo samo preko predvidljivega telefonskega glasovanja brez žirije in dvom v ustrezna merila za povabljenе izvajalce (november, december)

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM

1. Pritožbi urednice uredništva oddaj o kulturi Darje Korez Korenčan in avtorice oddaje Umetnost igre zaradi nevezdržno poznih terminov predvajanja oddaj o kulturi in netočnosti predvajanja po napovedniku (februar)

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Pritožbe so zelo utemeljene in so posredovane direktorju televizije, komisiji za kulturno umetniške programe in Programskemu svetu RTV SLO. Odziva še ni.

2. Pomanjkanje prenosov klasičnih koncertov in baletnih predstav (februar)

DANES DOL, JUTRI GOR

1. Pritožbe zaradi stereotipnega popačenega prikazovanja »južnjakov« ter s tem povezanega plehkega humorja (marec, april)

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: »Strinjam se v delu, da nadaljevanka precej stereotipno označuje značaj »južnjakov«, da so dialogi jezikovno in vsebinsko šibki in da humor pogosto izostane.«

ŠPORTNI PROGRAM

1. Terminsko prekrivanje predvajanja pomembnih športnih dogodkov s predhodno napovedanimi predvajanja drugih pomembnih tekem na komercialnih televizijah (maj)

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Nacionalna televizija ni dolžna prilagajati programskih terminov komercialnim mrežam.

- 2. Pohvala obema komentatorjema prenosov atletike in kritika zaradi komentiranja dogajanja, ki se ne odvija hkrati na ekranu (avgust)*
- 3. Pritožba zaradi rabe izraza »odgovarjati« (npr.: teren) namesto »ustrezati« s strani več komentatorjev (december)*
- 4. Pritožbe nad pretirano hrupnim komentiranjem Urbana Laurenčiča , pohvala komentatorjem v studiu g. Strela in g. Gartnerja, pohvala Andreju Staretu, Jolandi Bertole in Marjanu Fortinu, strokovnim komentatorjem Tomasu Grosu, Jelki Gros in Matjažu Vrhovniku in kritika kot popolni polom strokovni sodelavki Ani Kobal (februar)*

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Teža besede sodelavca, ki je bil tudi sam športnik, je bistveno večja, vendar slednje še ne pomeni, da je to temeljni pogoj za dobrega strokovnega komentatorja, k čemur Športni program teži preko usposabljanja in preverjanja. Ana Kobal je prestala enoletno preizkušanje in zadovoljila dane kriterije, prejela kar nekaj javnih pohval, saj je v komentiranje vnesla nekatere nove poglede, prihaja tudi do zanimivih informacij, ker dobro pozna področje tekmovalk, trenerjev in serviserjev. Kritike bodo v uredništvu Športnega programa pretehtali.

- 5. Pritožbe zaradi pretiranega predvajanja smučarskih tekem z OI, ne pa tudi drugih disciplin (februar)*
- 6. Odsotnost omenjanja in pohval slovenskih športnikov na OI (februar)*
- 7. Pohvala odličnemu delu pri pokrivanju OI (februar)*

OTROŠKI IN MLADINSKI PROGRAM

- 1. Zavračanje všečnih idej za izboljšanje programa in pomanjkanje podpore domačim umetnikom (julij)*

Kljub pohvali po mnenju urednika je ponudba za novo oddajo zavrnjena z argumentom, da primanjkuje finančnih sredstev za izpeljavo. Nacionalni medij ne deluje kot kanal za izražanje kvalitetnih zamisli zainteresiranih avtorjev.

POD KLOBUKOM

- 1. Zaradi spremembe termina predvajanja je postala starostni skupini otrok, ki ji je oddaja namenjena, nedosegljiva (januar)*

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Oddaja res ni namenjena najmlajšim otrokom, zato je ura predvajanja zdaj morda res umeščena prezgodaj.

ENAJSTA ŠOLA

1. Pritožba na vsebinsko in sporočilno pristranskost oddaje (februar)

V oddaji 4. februarja naj bi pristransko obravnavali predstavitev krzna. Gledalka poudarja zavedanje, da se takšne oddaje hitro spreobrnejo v obračunavanje »za« ali »proti«, tokrat pa bi bilo lahko zaradi drugačne zasnove oddaje drugače. Nikjer niso bile omenjene negativne plati medalje pridobivanja krzna tudi iz divjih živali in nepotrebne mučenja živali po farmah. V oddaji je bilo celo poudarjeno, kako neekološko je umetno krzno, kar ni nujno resnično, niti omembe pa, da se tudi pravo krzno obdeluje na zelo neekološke načine.

Urednik Tadej Čater: Odgovarja, da Enajsta šola ni polemična oddaja, kot na primer Tarča ali Studio City in ne temelji na soočanju različnih mnenj. Pojasni, da jih je zanimala samo zgodovina krzna in krznenih oblačil, kakor sam pravi temu: »Pač, kot še ena zgodovina uporabnih stvari«. Da bi bil volk sit in koza cela, so kljub temu spregovorili tudi o umetnem krznu in povedali, da obstajajo tudi nasprotniki uporabe. Pobijanje živali za krzno, pogoji bivanja živali, ki jih gojijo za pridelovanje, pa ni bila tema oddaje. Doda še, da jih tudi nošenje usnjenih čevljev iz kačje, krokodilje, zajčje ali goveje kože ali salonarjev ni zanimalo.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Namen oddaje res ni bil polemično soočanje Za ali Proti. Vendar je v imenu usmerjenosti oddaje zgolj na zgodovino uporabe krzna, pri čemer oddaje ne zanima obravnavanje vidikov pridobivanja krzna ali drugih povezovalnih tem, enako nepotrebno posebno omenjanje neekoloških vidikov v povezavi z umetnim krznom. Se je pa pritožba v zadnjem letu nanašala že tudi v obratni smeri domnevne pristranske obravnave. Polemike na to aktualno temo bodo zagotovo še na programu v prihodnosti.

RADIO SLOVENIJA

1. Pritožba zaradi oglaševanja konkurenčnega medija Siol - spletni portal (marec)

Urednica 1. programa ga. Tatjana Pirc: Za oglase je pristojna služba Marketing RTV Slovenija. V zagovor pripombam na določene oglase je po navadi naveden razlog v finančnem donosu, ki je v času krize še posebej pomemben. Ga. Pirc sicer pojasnjuje, da se z uredniškega vidika s pritožbo strinja in meni, da bi morala biti RTV Slovenija pri merilih za objavo oglasov še posebej načelna.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Oglaševanje konkurenčnih medijev je vsekakor sporno, tudi v primeru skupnega sodelovanja s konkurenčnimi radijskimi postajami, na primer z Radiem Ognjišče, na kar je ga. Pirc že večkrat opozorila.

- 2. Poziv k predvajanju več slovenske glasbe različnih zvrsti in opozarjanja na domače glasbene ustvarjalce (avgust, marec, april)*
- 3. Poziv k bolj izčrpnim objavam radijskih sporedov (november)*
- 4. Pritožba zaradi zamud pri predvajanju oddaj (december)*

RADIO GA – GA

- 1. Pritožba zaradi skrajšanja oddaje Radio Ga – Ga (september)*

STUDIO OB 17h

- 1. Pohvala oddaji (september)*

VAL 202

- 1. Pohvala oddaji o biodinamičnem, ekološkem kmetovanju (julij)*

MMC

- 1. Pritožbe zaradi 14 dnevne blokade portala MMC (marec)*

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Opravičilo je bilo javno podano, vendar se pričakuje še izsledke preiskave in konkreten odgovor gledalcem o vzroku blokade.

- 2. Nezadovoljstvo z vsebino arhiva, neažurnim objavljanjem oddaj, veliko oddaj manjka (februar)*
- 3. Necenzurirana izražanja nestrpnosti v komentarjih in na blogih uporabnikov (junij, december, april)*

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: V naravi spletnih medijev je sodelovanje uporabnikov. RTV Slovenija je prva začela moderirati komentarje in blokirati uporabnike, ki kršijo pravila strpnega govora. Omogočena je prijava neustrezne vsebine, v kolikor moderatorji spregledajo kakšen neustrezen zapis.